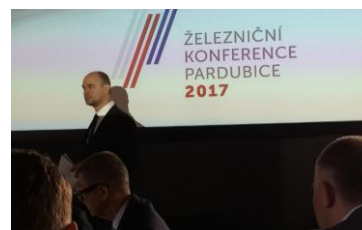

Zpravodaj TP IŽI 04/17

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ TECHNOLOGICKÉ PLATFORMY INTEROPERABILITA ŽELEZNIČNÍ INFRASTRUKTURY

Odborná konference na téma „Železniční infrastruktura a doprava evropským pohledem – CER a UIC v Pardubicích“

Ve dnech 30. – 31. března 2017 se v prostorách Zámku v Pardubicích uskutečnila „Železniční konference Pardubice 2017“, zaměřená na železniční infrastrukturu a dopravu z evropského pohledu, s výstižným podtitulem „CER a UIC v Pardubicích“. Konference byla organizována poslancem a místopředsedou Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR panem Ing. Martinem Kolovratníkem formou odborného diskuzního setkání. Tato forma konferenčního jednání k aktuálním tématům v železniční dopravě je již třetí v pořadí a jako první s mezinárodní účastí. Celé dvoudenní jednání řídil a moderoval poslanec Ing. Martin Kolovratník.

První den konference byl věnován pěti aktuálním diskuzním blokům:

Výstavba železniční infrastruktury a OP Doprava II – s aktuálními informacemi k danému tématu vystoupili Ing. Tomáš Čoček, Ph.D., 1. náměstek ministra dopravy ČR, Ing. Pavel Surý, generální ředitel Správy železniční dopravní cesty, s.o. a Ing. Zbyněk Hořelica, ředitel, SFDI.

Legislativní novinky v železničních zákonech – přednášející Ing. Karel Šídlo, poslanec, místopředseda HV PSP ČR, Mgr. Josef Hlavička, předseda ŘV, Asociace pro rozvoj infrastruktury a Mgr. Bc. Petr Špetlák, advokát, Sdružení železničních společností, se zaměřili na nutné úpravy a nové právní předpisy, které jsou nezbytné pro urychlení celého procesu přípravy a výstavby nových železničních staveb, včetně vysokorychlostních tratí, v této souvislosti se podrobněji zabývali novelou stavebního zákona, přípravou nového zákona o dráhách a jeho prováděcích předpisů.

Příspěvky zástupců odborných garantů – doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D., děkan DFJP Univerzity Pardubice, uvedl významné projekty, které řeší DFJP, Ing. Marie Vopálenská, generální ředitelka ACRI, představila aktivity ACRI a jejich členů v oboru železniční dopravy, Mgr. Ing. Radek Čech, ředitel odboru strategie SŽDC, prezentoval koncepci výstavby a rozvoje železniční infrastruktury v ČR se zaměřením na rychlá spojení.

Osobní železniční doprava a soutěže na dopravce – k dané problematice vystoupili Ing. Ladislav Němec, náměstek ministra dopravy ČR, Pavel Krtek, M.Sc., generální ředitel, České dráhy, a.s. a pan Peter Köhler, zástupce společnosti LEO Express. Následná diskuze, ke které se aktivně připojil Radim Jančura z firmy RegioJet, se rozpoutala především k liberalizaci přístupu na železniční infrastrukturu a soutěžím na dopravce.

Nákladní železniční doprava a kapacita dráhy – přednášející Ing. Josef Hendrych, náměstek generálního ředitele pro řízení provozu, SŽDC, Ing. Jiří Samek, prezident, Sdružení železničních nákladních dopravců ČR, Ing. Emanuel Šíp, předseda Dopravní sekce HK ČR a prof. Ing. Václav Cemírek, Ph.D., prezident, Česká logistická asociace. V diskusi byl kriticky hodnocen nedostatek kapacity železniční dopravní cesty pro nákladní dopravu, mj. i z důvodu velkého počtu osobních vlaků.

Program druhého dne byl rozdělen do dvou témat:

Projektování a financování Rychlých spojení

Velice zajímavé a inspirativní příspěvky z pohledu všech čtyř vystupujících:

- ministra financí Ing. Andreje Babiše – významná politická podpora výstavbě vysokorychlostních tratí v ČR a zejména příslib zajištění finančních prostředků pro jejich realizaci, výzva k urychlení všech přípravných prací a odstranění legislativních překážek, nutné zvýšení tlaků na MD a další zainteresovaná ministerstva, vyslovená SŽDC,
- výkonného ředitele CER (Společenství evropských železničních a infrastrukturálních společností) Dr. Libora Lochmana – současný stav a výhled dalšího budování vysokorychlostních tratí v Evropě, přehledný rozbor všech základních pozitivních i negativních argumentů v procesu přípravy výstavby VRT,
- Stéphane Ouaki – Head of Unit „Connecting Europe – Infrastructure Investment Strategies“ EC – politika strategie, podpory a financování transevropské sítě v působnosti DG MOVE,
- technického ředitele projektu HS2, což je nové vysokorychlostní železniční spojení ve Velké Británii, prof. Andrew McNaughton, který je také předsedou pracovní skupiny „Intercity and High Speed“ UIC. Jedním z hlavních cílů této skupiny je koordinovat vysokorychlostní aktivity členů UIC a přispívat k rozvoji vysokorychlostních železničních systémů po celém světě. Prof. McNaughton bude v tomto směru rovněž působit jako nový poradce české vlády. Jeho názory k rychlým spojení v ČR jsou např. v článku - http://ekonomika.idnes.cz/andrew-mcnaughton-rychlavlaky-rozhovor-ff3-eko-doprava.aspx?c=A170405_2317194_eko-doprava_rts.

Železniční projekty 2017 – 2025

Strategii rozvoje a budování systému GSM-R v železniční dopravě z pohledu firmy Kapsch TrafficCom ČR přednesl její generální ředitel Ing. Karel Feix.

Generální ředitel firmy AŽD Praha Ing. Zdeněk Chrdle informoval o vývoji nových technologií v oblasti řízení a zabezpečení železniční dopravy, podrobněji se zaměřil na problematiku evropského interoperabilního systému ERTMS, mj. se také zmínil o záměru provozně ověřit technologii automatického řízení vozidel bez strojvedoucího.

Technologickou platformu Interoperabilita železniční infrastruktury a její „Program podpory k urychlení výstavby tratí RS a přípravy jejich provozování v ČR“ představil Ing. Jaroslav Grim, Ph.D., vedoucí expertní skupiny „Výzkum“.

Konference se zúčastnili v hojném počtu zástupci naší TP.

(Autor příspěvku: Ing. Jaroslav Grim, Ph.D., vedoucí expertní skupiny „Výzkum“)

Shrnutí 7. pracovní porady Projektového týmu projektu I-ŽELEZNICE

Projektový tým projektu I-ŽELEZNICE se dne 6. března 2017 opět sešel, aby zhodnotil aktuální stav realizace projektu a probíhajících činností. Poradu zahájil prof. Ing. Josef Jíra, CSc. Následně Mgr. Hana Křepelková informovala za nepřítomného Ing. Bohuslava Dohnala o schválení projektu I-Železnice a možnosti zpětně zahájit čerpání podpory z OP PIK. Za účelem čerpání byl na poradě zhodnocen stav výstupů jednotlivých aktivit Expertních skupin TP.

V další části porady představili Ing. Ivo Malina, Ing. Jaroslav Vašátko a Ing. Jaroslav Grim, Ph.D. aktualizované záměry podporovaných aktivit projektu. Vedoucí expertních skupin seznámili

přítomné s harmonogramem své expertní skupiny. Ing. Ivo Malina informoval o ustavení pracovního týmu k tvorbě dokumentu „Ucelený přehled strategií a analýz TP do roku 2020“ a „Zámysl směrů technologického foresightu“. V rámci příprav těchto dokumentů byla definována osnova a osoby zodpovědné za zpracování jejich bodů.

Na závěr porady Ing. Jaroslav Grim, Ph.D. informoval o novinkách v záměru TP „Program podpory TP k urychlení výstavby tratí RS a přípravy jejich provozování v ČR.

(Autor příspěvku: Mgr. Hana Křepelková)

Úvodní slovo 1. místopředsedy na 21. zasedání Správní rady TP

„Vážení členové Správní rady a hosté!

Dovolte mi, abych Vás přivítal na 21. zasedání Správní rady naší technologické platformy Interoperabilita železniční infrastruktury, které se koná v jubilejním desátém roce jejího založení dne 24. 7. 2007 (vznik zaregistrováním dne 4. 1. 2008) a současně v roce kdy se platforma podílí, připravuje a řeší důležité výzvy v oblasti železničního výzkumu, vývoje a inovací (VVI) v České republice.

Dovolte mi, abych na našem jednání přivítal a představil nové členy Správní rady – pana Mgr. Františka Bureše, MBA, LL.M. – předsedu představenstva a GŘ VUZ a.s., pana doc. Libora Švadlenku, Ph.D. – děkana DF JP UP, pana Ing. Ondřeje Kováře – jednatele společnosti STARMON s.r.o., pana Ing. Michala Reitera – výkonného ředitele divize Morava společnosti Skanska a.s. a pana Ing. Martina Priknera – ředitele Průmyslové střední školy Letohrad, která bude na dnešním zasedání přijata za Řádného člena naší TP.

Našeho jednání se také účastní pan Ing. Jindřich Topol, jeden z hlavních zakladatelů platformy a dlouholetý člen Předsednictva Správní rady. Dovolte mi, abych mu jménem nás všech poděkoval, na základě ukončení jeho dlouholeté působnosti ve společnosti Skanska a.s., za trvalou, konstruktivní a odbornou podporu činnosti naší TP.

Vážení členové Správní rady, v období od 20. zasedání Správní rady dne 9. 11. 2016 jsme pokračovali v realizaci podaného projektu I-ŽELEZNICE, dále jsme projednávali na úrovni HV PS PČR, MD a SŽDC záměry mezinárodní konference k výstavbě a využívání Rychlých železničních spojení v České republice s cílem aktivní účasti TP na jejich podpoře.

Po vydání Rozhodnutí MPO ze dne 16. 2. 2017 o poskytnutí finanční podpory projektu I-ŽELEZNICE je hlavní činností TP v koncepční oblasti:

- a) Zajištění udržitelnosti předcházejících projektů POSTA, IRiCoN a TP II.
- b) Vytváření potřebné úrovně VVI v oblasti železničního stavebnictví a průmyslu v ČR.

Ve věcné, odborné oblasti jsou postupně rozpracovány a řešeny čtyři hlavní směry působnosti TP :

- a) Rychlá železniční spojení v ČR.
- b) Zavedení Jednotné trakční soustavy na železniční síti ČR.
- c) ERTMS.
- d) Bezproblémová údržba RŽS.

Tyto směry jsou vysoce aktuální, postupně je zahajována jejich příprava a znamenají pro národní podnikatelskou sféru významný obchodní podnět a zájem. Naše TP spatřuje v podpoře těchto významných investičních aktivit svou úlohu v propojené a smysluplné přípravě svých členů podílet se na jejich realizaci.

Cílem dnešního jednání je posouzení a schválení budoucího postupu a navrhovaný podíl našich členů v této oblasti, zejména v aktuální oblasti RŽS v ČR (viz body 5 a 6).

Koncentrace současné činnosti je obsažena, v souladu s uvedenými záměry, v projektu I-ŽELEZNICE (Interoperabilita - inovační proces konkurenceschopnosti udržitelného železničního systému) a je soustředěna v činnostech sedmi Expertních skupin ve třech Podporovaných aktivitách:

- a) Průmyslové výzvy, technologický foresight.
- b) Napojení na evropskou technologickou platformu ERRAC.
- c) Zapojení do evropských výzkumných projektů.

TP má vytvořenou celou škálu nástrojů, které jí dosažení požadovaných výsledků umožňují v národním i mezinárodním měřítku.

Vedle desítek aktivit (výstupů), které propojují oblast VVI s průmyslovou praxí to je tvorba významného dokumentu „Ucelený přehled strategií a analýz TP do roku 2020“, který chce prokázat místo a důležitou úlohu oblasti železničního VVI v ČR a z toho odvozenou smysluplnou a udržitelnou činnost TP (bude pojednáno v bodě 4).

Účinný podíl TP na přípravě svých členů ve výše uvedených čtyřech hlavních směrech odborné oblasti požaduje bezpodmínečnou a věcnou diskuzi s názorovou shodou především s průmyslovými členy TP.

Do tohoto procesu také vstupuje důležitá okolnost, že Česká republika začíná posilovat finanční zdroje do VVI, ale současně s tím upravuje a mění příslušnou legislativu, což se dotýká činnosti našich členů – vysokých a středních škol a výzkumných ústavů.

Vážení členové Správní rady, v průběhu celého období deseti let byly posilovány naše vztahy se zástupci MD, SŽDC, MPO, MŠMT, TAČR a dalšími institucemi a na evropské úrovni s Evropskou technologickou platformou ERRAC do takové úrovně, že jsme se stali uznávanými partnery spolupráce a představiteli VVI v oblasti železničního stavebnictví a průmyslu ČR.

Naše odborná a organizační struktura je připravena a schopna splnit budoucí perspektivní přípravu našich členů na očekávané výzvy v dopravě ČR a její železniční síti.

Děkuji Vám jménem předsednictva za práci a podporu v uplynulém období“.

Usnesení, dokumenty a prezentaci z 21. zasedání SR naleznete na

<http://www.sizi.cz/dokumenty> v podsekcí Dokumenty SR – přístupné pouze po zadání hesla.

Jednání k RS na úrovni vlády ČR

V současné době je velmi živé téma příprava výstavby vysokorychlostních tratí v České republice. SŽDC přikročila po dohodě s Ministerstvem dopravy k zadání a zpracování studií proveditelnosti na jednotlivá ramena konceptu Rychlých spojení. Velkou otázkou je navrhovaná rychlost na připravovaných VRT a také jejich možný provozní koncept.

Strategické dokumenty

Základní rozsah sítě vysokorychlostních tratí na území České republiky již definuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. 12. 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě. Má-li být hlavní síť vytvořena koordinovaně a včas, což umožní maximalizovat její přínos, měly by dotčené členské státy zajistit přijetí vhodných opatření za účelem dokončení projektů do roku 2030. Globální síť má být dokončena do roku 2050. Součástí hlavní sítě vysokorychlostních tratí je VRT Praha – Lovosice, Brno – Přerov a Brno – Vranovice. Součástí globální sítě jsou VRT Praha – Brno, Přerov – Ostrava a Praha – Vratislav. Ministerstvo dopravy zpracovalo dokument „Program rozvoje Rychlých železničních

spojení v ČR“, který bude projednán vládou ČR a měl by sloužit jako základní koncepční dokument definující koncept Rychlých spojení (RS). RS je provozně-infrastrukturní systém rychlé železnice na území ČR zahrnující novostavby vysokorychlostních tratí i modernizované konvenční tratě vyšších parametrů včetně vozidlového parku a provozního konceptu. Program rozvoje bude vláda projednávat zřejmě na jaře po vypořádání připomínek v meziresortním řízení.

Poslanci podpořili výstavbu VRT

Urychlení výstavby VRT podpořila v březnu ve svém usnesení také poslanecká sněmovna. Zástupci všech stran vnímají zásadní význam vysokorychlostní železnice pro další ekonomický rozvoj České republiky a uvědomují si nutnost jejího zapojení do rozvíjející se evropské sítě vysokorychlostních tratí v souladu s evropským nařízením o transevropských dopravních sítích. Ve svém usnesení sněmovna žádá, aby byla pro novou síť v ČR sledována priorita páteřního vysokorychlostního železničního spojení Drážďany – Praha a Praha – Brno – Přerov – Ostrava/Břeclav a následně, v případě své odůvodněnosti, také výstavba druhé hlavní kapacitní osy Vratislav – Praha – Plzeň – Mnichov. Poslanci také žádají, aby byl pro novou vysokorychlostní síť v ČR v maximální možné míře sledován parametr návrhové rychlosti 300 až 350 km/h, pokud to bude z hlediska geografických poměrů a zejména z hlediska investičních a provozních nákladů opodstatněné. Poslanecká sněmovna usnesením potvrdila, že příprava a realizace systému Rychlých spojení má probíhat v rámci SŽDC.

Možný provozní koncept

Pro úspěch celého komplexního systému vysokorychlostní železnice v ČR je naprosto zásadní správné nastavení cílů tohoto systému, protože od něho se odvíjí jak jeho technické, tak provozní řešení. Koncept RS, na rozdíl od původního projektu VRT, který byl určen primárně pro mezinárodní spojení, zahrnuje i maximální míru využití pro vnitrostátní vlaky včetně meziregionálního spojení. Cílem je spojení Prahy a většiny významných regionálních center republiky pokud možno do jedné hodiny, výjimečně do dvou hodin. V rámci návrhu VRT Praha – Brno je tak prověřováno jak přímé napojení Havlíčkova Brodu, tak Jihlavy (železniční stanice Jihlava město), v rámci VRT Praha – Drážďany je prověřováno přímé napojení Ústí nad Labem (železniční stanice Ústí nad Labem západ) a v rámci VRT Praha – Vratislav bude zase řešeno alternativně napojení Liberce a Hradce Králové. V rámci studií proveditelnosti budou prověřeny i další možné terminály VRT, které mohou výrazně zlepšit obsluhu dotčených regionů.

Rychlosti na VRT v Evropě

V Německu se ze stavebního hlediska rychlé tratě dělí na modernizované úseky pro rychlosti 200 až 230 km/h, tzv. ABS (Ausbastrecke) a novostavby pro rychlosti 250 až 300 km/h, tzv. NBS (Neubaustrecke). V Rakousku jsou tratě modernizovány na 200 až 230 km/h, ale všechny nové postavené tratě se dimenzují na rychlost o 25 % vyšší. Nově budované tahy tak v budoucnu umožňují zvýšení rychlosti až na 250 km/h. Německé a rakouské rychlé tratě jsou charakteristické svým včleněním do konvenční sítě. Ve Francii je provozní rychlost na novějších úsecích VRT 300 až 320 km/h s výhledem na zvýšení na 350 km/h. Ve Španělsku jsou VRT budovány na výhledovou rychlost převážně 350 km/h, využívány jsou zatím rychlostí do 310 km/h. V Itálii byla první trať Direttissima stavěna na 250 km/h, další úseky severojižního tahu jsou již navrhovány pro rychlost 300 km/h a experimentuje se zvýšením rychlosti v některých úsecích až na 360 km/h. Z uvedených rychlostí je zřejmé, že jsou ovlivněny jak rozlohou konkrétní země, velikostí spojovaných měst a jejich vzdálenostmi a celkovým charakterem osídlení, tak úlohou VRT v celém systému veřejné dopravy dané země.

Návrhové rychlosti v ČR

Technicky využitelná rychlost na trati je dána především jejím směrovým vedením, její praktická využitelnost je pak dána možnostmi nasazených vozidel a jízdním řádem. Zákon o dráhách stanovuje hranici mezi konvenční tratí a vysokorychlostní tratí na 200 km/h. Nařízení č. 1315/2013 definuje zase železniční tratě pro vysokorychlostní železniční dopravu jako zvlášť postavené vysokorychlostní tratě vybavené pro rychlost 250 km/h nebo vyšší a zvlášť modernizované konvenční tratě vybavené pro rychlosti přibližně 200 km/h. V současnosti jsou zpracovávány studie územně-technického charakteru, které řeší variantně konkrétní trasu VRT a její začlenění do území. Návrhová rychlost tras VRT v územně-technických studiích je 300 km/h a 350 km/h, maximální podélný sklon je navržen 20 ‰, v případě krátkých ramp maximálně 35 ‰. Tyto trasy vstupují jako základní varianty do studií proveditelnosti. Studie pak budou sloužit SŽDC, Ministerstvu dopravy a podle požadavků sněmovního usnesení i vládě ČR jako podklad pro strategické rozhodnutí o další přípravě jednotlivých VRT projektu RS. Úkolem studií je nalézt dopravně, technicky, ekonomicky a ekologicky proveditelná a přínosná řešení plnící očekávané cíle podstatného zlepšení podmínek pro zvýšení mobility obyvatelstva ČR a zlepšení efektivity a udržitelnosti dopravy. Snahou SŽDC bude nalézt ekonomicky zdůvodnitelné a územně průchozí řešení, které bude svými základními stavebními parametry vyhovovat i v delším časovém horizontu a nebude bránit dalšímu smysluplnému rozvoji systému.

(Autor příspěvku: Mgr. Ing. Radek Čech, Ph.D., ředitel Odboru strategie SŽDC)

ANNOUNCE:

- **4. 5. 2017 v Praze – Pracovní setkání ES Infrastruktura**
Pracovní setkání Expertní skupiny Infrastruktura v rámci technologické platformy Interoperabilita železniční infrastruktury proběhne dne 4. 5. 2017 na Fakultě dopravní ČVUT v Praze, Na Florenci 25 v zasedací místnosti od 9:30.
- **10. 5. 2017 v Praze – Modernizace na železnici – IRICoN 2017**
České vysoké učení technické v Praze – Fakulta dopravní pořádá dne 10. 5. 2017 studentskou vědeckou konferenci **Modernizace na železnici – IRICoN 2017**
Místo konání: hotel Grandior Prague, Na Poříčí 42, Praha 1

Studentská vědecká konference je setkání účastníků z českých technických univerzit nad problematikou rychlé železniční dopravy vyplývající z Bílé knihy pro dopravu EU. Odborná úroveň konference bude garantována vystoupením předních odborníků v železniční dopravě z vysokých škol a z firem a institucí v železniční dopravě (AŽD, Skanska, SŽDC, ČD, VUŽ, VUKV apod.). Hlavní část účastníků budou tvořit studenti magisterských a doktorských studijních programů, kteří se zabývají výzkumem v oblasti železniční dopravy. Přednesené referáty budou publikovány v recenzovaném sborníku *Acta Polytechnica CTU Proceedings* v anglickém jazyce.

Tematické okruhy:

Uplatňování technických specifikací interoperability v podmínkách transevropské železniční sítě: *Železniční infrastruktura, Energie a životní prostředí, Řízení a zabezpečení, Inovace v osobní dopravě, Logistika a management, Informační systémy, Kolejová vozidla pro rychlá železniční spojení.*

Webové stránky konference <http://konferenceiricon17.fd.cvut.cz/>

- **RAILTEX se koná ve dnech 9. – 11. května 2017 v Birminghamu**

Railtex je místem pro ty, kteří jsou aktivní v dnešním prosperujícím železničním průmyslu. Největší železniční výstava ve

Velké Británii již více než 20 let, její role je usnadnit obchod, poskytnout jedinečné možnosti pro vytváření sítí a vzdělávací setkání - za tři dny pod jednou střechou.

Railtex přitahuje mezinárodní návštěvníky a vystavovatele, stejně jako přední světové řečníky - což vše představuje ideální platformu pro to, aby se toto odvětví mohlo spojit a podnikat.

Program a více informací odkaz: <http://www.railtex.co.uk/features-and-events/>

- Ústav průmyslového vlastnictví zve na semináře:

Databáze ESPACENET, koná se 3. 5. 2017

Asijské databáze, který se koná dne 31. 5. 2017

Databáze průmyslových vzorů, který se koná dne 7. 6. 2017

Pozvánky s programem jsou publikovány na webových stránkách ÚPV:

<https://www.upv.cz/cs/vzdelavani/kurzy-a-seminare/nabidka-a-programy.html>

- **Zasedání Odborně tematické skupiny** delegáta Programového výboru H2020/Doprava se předpokládá začátkem měsíce května 2017, členové OTS budou včas informováni o přesném termínu a místu konání.
- Odborný seminář „**Podpora exportu a růstu firem s využitím práv průmyslového vlastnictví**“, který organizuje Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví.

Seminář se uskuteční dne **23. června 2017 (pátek) v budově Ministerstva průmyslu a obchodu**, na Františku 32, Praha, zasedací místnost č. 239.

Cílem semináře je seznámit zástupce podnikatelské sféry s možnostmi a riziky spojenými s využíváním patentů a jejich ochrany na některých exportně významných trzích.

V rámci jednotlivých bloků **vystoupí ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček, předseda Úřadu průmyslového vlastnictví Josef Kratochvíl, zástupci patentově a exportně aktivních firem a řada dalších odborníků.**

Odkaz na pozvánku s programem:

<https://www.google.cz/search?q=mpo+semin%C3%A1%C5%99+podpora+exportu+23.+%C4%8Dervna+2017&oq=mpo+semin%C3%A1%C5%99+podpora+exportu+23.+%C4%8Dervna+2017&ags=chrome.0.69i59.7000j0j1&sourceid=chrome&ie=UTF-8>